

Стасюк А. М.,

магістрант кафедри журналістики

Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського

Науковий керівник: Семенець О. О.,

доктор філологічних наук,

професор кафедри журналістики

Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського

ДИНАМІКА РЕЙТИНГІВ ТЕЛЕМАРАФОНУ «ЄДИНІ НОВИНИ» З ПОЧАТКУ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РФ

Повномасштабне вторгнення РФ до України суттєво вплинуло на кожного українця. Запровадження воєнного стану, загальна мобілізація, обстріли будинків крилатими, балістичними ракетами, дронами-камікадзе, відключення світла також змінило і звичну роботу для медійників. В таких умовах державі потрібна була єдина платформа для доступного й оперативного інформування населення, якою було б зручно та вчасно доносити повідомлення до населення. Такою платформою став телемарафон «Єдині новини», який нині функціонує на базі 6 телеканалів: «Рада», «Ми – Україна», «Суспільне», «СТБ»/«ICTV», «1+1» та «Інтер» [4].

Дане дослідження зумовлене увагою до зміни рейтингів телемарафону «Єдині новини». Так, в перші місяці повномасштабного вторгнення, згідно з опитуванням Київського міжнародного інституту соціології на замовлення «Громадянської мережі ОПОРА», яке було проведене у травні, а опубліковане у липні 2022 року, рейтинг перегляду телебачення (яке нині фактично монополізував телемарафон «Єдині новини») становив 66,7% [5]. В аналогічному опитуванні, яке проводилось у травні-червні 2023 року, рейтинг знизився до 62,5% [8].

Падіння рейтингів підтверджують й інші опитування. Для прикладу, серпневе дослідження Українського інституту майбутнього публікує такі дані: 13% людей регулярно дивляться телемарафон «Єдині новини», 37% переглядають його час від часу. Інша частина, а саме 50%, взагалі відмовились від його перегляду [2]. Колишній міністр культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко оцінював рейтинг телемарафону в 13–15% [11].

Актуальність дослідження цієї теми зумовлена змінами мовлення в українському медіапросторі після повномасштабного вторгнення РФ та явищем об'єднаних новин, які контролюються державою, через Міністерство культури та інформаційної політики в умовах збройної

агресії РФ. Так, за словами колишнього міністра культури та інформаційної політики Олександра Ткаченка, телемарафон «Єдині новини» виконує функції «верифікації того, що насправді відбувається». Населення дивиться його, щоб перевірити достовірність новин у Telegram [3].

Дане дослідження покликане проаналізувати ефіри національного телемарафону «Єдині новини» та порівняти контент на початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації та простежити зміни, які відбулися із часом.

Перший запуск національного марафону стався 16 лютого 2022 року, під назвою «Телемарафон єднання #Уаразом» [7]. Тоді, за даними видання THE SUN, які посилались на американську розвідку, Росія планувала напасти на Україну [1]. Проте дата нападу РФ виявилась хибною. До спільної трансляції тоді приєднався 31 телеканал, а саме: СТБ, «1+1», «Рада», «Інтер», ICTV, УНІАН, «Україна», «Україна 24», НТН, «UA: Перший», «UA: Культура», всі регіональні філії Суспільного, «Дом», «24 канал», «Прямий», «5 канал», «Еспресо», «4 канал», «Київ», «Правда тут Київ», «Правда Тут Львів», «Перший західний», ІНТБ; «Типовий Київ», «Конкурент TV», «Рівне 1», ITV, «Донбас онлайн», АТР, та інші. Транслювався ж телемарафон єднання з парламентської студії телеканалу «Рада» [7].

На другий день після вторгнення, 26 лютого, з'явився телемарафон «Єдині новини». Тоді він вів мовлення на базі того ж телеканалу «Рада», а до нього приєдналися «1+1», «Інтер» ICTV та «Україна» [6]. Пізніше, 2 березня, Суспільне також доєдналось до виробництва телемарафону [10]. Нині телемарафон поділяють 6 телеканалів. Добові ефіри діляться на 6-годинні блоки, а кожна медіагрупа має визначенні слоти в певні дні тижня.

З часом в ефірі телеканал «Україна» замінили на «Ми – Україна», адже Рінат Ахметов, власник холдингу «Медіа Група Україна», припинив його діяльність та фінансування.

Отже, як зазначено вище, показники рейтингів ефіру змінились. Згідно з опитуванням «ОПОРИ», найбільше відмовились від телебачення люди віком від 18 до 39 років, а саме 11% [8].

Від телебачення відмовляються різні верстви населення: як у містах, так і в селах, як чоловіки, так і жінки. Це ж стосується й вікових категорій. Так, люди віком 18–39, 50–59 та більше 70 років також стали менше дивитись телебачення [8]. Тобто ми можемо зробити висновок, що проблема може бути у самому телемарафоні, адже спад його популярності ми спостерігаємо у різних верств населення.

Так, згідно із рейтинговими даними, з 2022 року по 2023 рік збільшилась аудиторія у соцмереж (Viber, Telegram, YouTube, TikTok,

Facebook, Twitter, Instagram тощо) з 76,6% до 77,9%. У віковому співвідношенні у всіх категорій, крім людей віком 30–39 років, збільшився відсоток отримання інформації від соціальних мереж [8].

Це спричиняє нові ризики та виклики для держави, адже інформацію в соцмережах важче відслідковувати, що важливо під час гібридної агресії Російської Федерації проти України. Також самим людям потрібно бути медіаграмотними задля того, щоб не підписуватись на сумнівні телеграм-канали, які публікують недостовірні новини та інформацію. Адже й досі телеграм-канали, які, за даними СБУ, контролюються Росією (Легитимний, ЗеРада та інші) продовжують свою діяльність та їх легко знайти в соцмережі [9].

Окрім цього, людям можуть надходити фейкові повідомлення, посилання та інше. Це, у свою чергу, створює небезпеку хибного сприйняття інформації, поширення фейків та дезінформації, яку може використовувати Російська Федерація.

Причиною такої втрати аудиторії телемарафону «Єдині новини» може бути його фактична монополія на телеринку. Тобто людина не може обрати цікавий для себе контент та йде за цим у соціальні мережі, які публікують різноманітну інформацію.

Список використаних джерел:

1. Parker. N, Starkey J. HIGH ALERT Russia set to invade Ukraine at any time with massive missile blitz and 200,000 troops, US intelligence claims. *THE SUN*. 14 лютого 2022. URL: <https://www.thesun.co.uk/news/17655287/russia-set-invade-ukraine/>

2. Звіт за результатами онлайн-дослідження щодо актуальних питань сьогодення. *Український інститут майбутнього*. 29 серпня 2023. URL: <https://news.uifuture.org/zvit-za-rezultatami-onlayn-doslidzhe/>

3. Культура під час війни є частиною політики, – Олександр Ткаченко. *Телеканал Рада*. 9 квітня 2023. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=TasqH78WxJg>

4. Куляс І. Підсумки моніторингу телемарафону «Єдині новини» за липень – вересень 2023 року. Перша частина. *Детектор медіа*. 28 вересня 2023. URL: <https://detector.media/shchodenni-telenovini/article/217396/2023-09-28-pidsumky-monitoryngu-telemarafonu-iedyni-povnyu-za-lypen-veresen-2023-roku-persha-chastyna/>

5. Медіаспоживання українців в умовах повномасштабної війни. Опитування ОПОРИ. *Опора*. 01 червня 2022. URL: https://www.oporaua.org/polit_ad/mediaspzhivannia-ukrayintsiv-v-umovakh-povnomasshtabnoyi-viini-opitivannia-opori-24068

6. МКІП. Міністерство культури та інформаційної політики. 25 лютого 2022 року. URL: <https://t.me/mkipu/987>

7. На телеканалах і радіо України трансливали телемарафон єднання #UАразом. *Детектор медіа*. 16 лютого 2022. URL: <https://detector.media/infospace/article/196529/2022-02-16-na-telekanalakh-i-radio-ukrainy-translyuvaly-telemarafon-iednannya-uazazom/>

8. Нокаут телебаченню: як соціальні мережі утримують першість в постачанні новин українцям. *Опора*. 16 серпня 2023. URL: https://opora.ua.org/polit_ad/nokaut-telebachennyu-yak-social-ni-merezhi-utrimuyut-pershist-v-postachanni-novin-ukrayincyam-24852

9. Спільна заява з приводу захисту інформаційного простору України від російських ворожих телеграм-каналів. *Служба безпеки України*. 15 липня 2022. URL: <https://ssu.gov.ua/novyny/spilna-zaiava-z-pryvodu-zakhystu-informatsiinoho-prostoru-ukrainy-vid-rosiiskykh-vorozhykh-telehramkanaliv>

10. Суспільне долучилось до телемарафону «Єдині новини». *Детектор медіа*. 2 березня 2022. URL: <https://stv.detector.media/suspilna-korporatsiya/read/7200/2022-03-02-suspilne-doluchylos-do-telemarafonu-iedyni-novyny/>

11. Шаправський І., Леліч М. Олександр Ткаченко: В "хороших росіян" не вірю, але є корисні, які засуджують Путіна. *РБК – Україна*. 22 березня 2023. URL: https://www.rbc.ua/rus/news/oleksandr-tkachenko-budu-pershoyu-shchaslivoyu-1679417234.html?fbclid=IwAR2LnOtNofTirKX1KVt0ET-hwS2cXSjK07NpbehN9ilrc1k0qh9WeQRW_I0